Op school werken wij met het anti-pestprotocol. Dit protocol is gemaakt door de 4 anti-pest coördinatoren van de Pirouette. Wij op de Pirouette vinden het heel erg belangrijk dat er in de klassen een fijne sfeer heerst. Maar soms is er toch sprake van pesten. Dan willen wij heel snel ingrijpen. Dat doen wij door gebruik te maken van dit protocol.

Hieronder vindt u de inleiding van het protocol. Daar wordt het verschil tussen plagen en pesten uitgelegd. Daarna ziet u het schema van de stappen die we zetten na melding van een leerkracht en een deel over cyberpesten. Dit kan voorkomen in de hoogste groepen.
Bij het anti-pestprotocol horen nog bijlages. Die staan hier niet bij. Het is altijd mogelijk om die op school in te kijken.

Inleiding anti-pestprotocol

In het anti-pestprotocol beschrijven wij hoe wij omgaan met het voorkomen en oplossen van pestsituaties op onze school.

Als er sprake is van een pestsituatie is het belangrijk het onderscheid te maken tussen plagen en pesten.

Plagen

Als er sprake is van plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is er minder sprake van machtsongelijkheid. Plagen is meer bedoeld om elkaar aan het lachen te maken. De bedoeling is veel minder om iemand buiten te sluiten.
Ook is het belangrijk dat kinderen het verschil leren tussen plagen en een conflict.
Plagen kan leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Op de Pirouette worden kinderen gestimuleerd hun conflicten eerst zelf op te lossen. De leerkrachten oefenen met de kinderen hoe ze dit kunnen aanpakken.

Pesten

Pesten is van een andere orde. Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid en is vaak gericht op een persoon. Dat is het grote verschil met plagen.
Pesten is weloverwogen. Het gebeurt niet per ongeluk of spontaan en het is ook geen gevolg van uitlokking. We spreken van pesten als er sprake is van:

- Een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen
- Het is herhaaldelijk en langdurig. Het gebeurt door een of meerdere leerlingen
- Er is verschil in macht tussen pester en gepeste

Pesten is iets wat veel voorkomt. Het ontstaat vaak in een groep waar het groepsklimaat niet goed is. In dergelijke groepen is er sprake van een strijd om de macht. Of het kan zijn dat kinderen elkaar niet kennen of onvoldoende kennen. Dit kan voorkomen worden door de eerste weken van het nieuwe

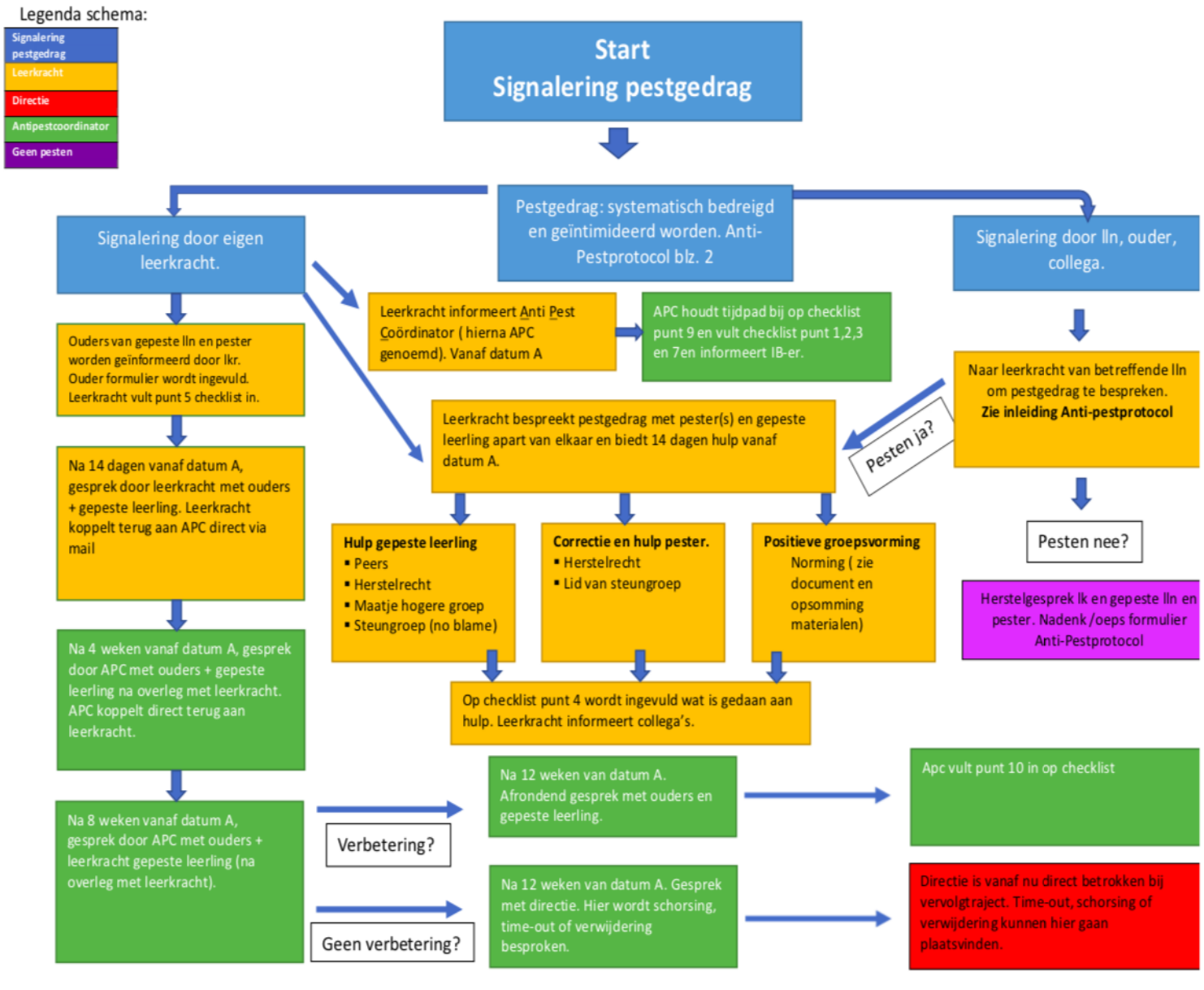
schooljaar te gebruiken om een positief groepsklimaat te laten ontstaan. Dit kan door spelletjes, samenwerkingsopdrachten met steeds een andere groepsleider en door gesprekken (zie bijlage 8). Kinderen moeten leren dat ze rekening moeten houden met elkaar, dat iedereen verantwoordelijk is voor een fijne klas. Ook is het belangrijk dat iedereen zich zelf kan zijn en dat anderen dat ook kunnen zijn. De zorg voor elkaar staat centraal. Niemand wordt buiten gesloten. Als er toch signalen komen van pesten grijpen we snel in zoals beschreven in dit protocol.

Signalen van pesten kunnen zijn;

- Een leerling is vaak afwezig of ziek
- Een leerling wil niet graag naar school
- Een leerling slaapt niet goed
- Een leerling wordt door medeleerlingen aangesproken met een bijnamen
- Een leerling wordt uitgelachen op een spottende en onvriendelijke manier
- Een leerling wordt regelmatig als laatste gekozen bij het indelen van groepjes of het samenwerken
- De resultaten van de leerling worden minder
- Een leerling is vaak alleen tijdens pauzes
- De leerling is ruim voordat de les begint aanwezig en blijft na de les hangen

Als er sprake is van pesten wordt dit door de leerkracht gesignaleerd en gemeld aan een van de 4 anti-pest coördinatoren. Dan treedt het schema in werking
In het schema staan verschillende manieren om hulp te bieden aan het gepeste kind. Na melding bij de anti-pestcoördinatoren start deze samen met de leerkracht het traject. Hierbij wordt in samenspraak besloten welke aanpak het beste bij de situatie, het kind en de groep past. Elke situatie is anders, dus daarom kan de aanpak verschillen.

Schema anti-pestprotocol

Cyberpesten

Pestincidenten op de basisschool gebeuren vaak digitaal. Deze pesterijen beginnen al in groep 5. Zo maken kinderen bijvoorbeeld valse accounts aan op Facebook. Ze doen dan net alsof zij een leerkracht of een ander kind zijn. Ook worden kinderen regelmatig tegen elkaar opgestookt via een groepsapp of de beheerder gooit andere kinderen ineens uit de app. Uit onderzoek is gebleken dat 80% van de leerlingen online pestincidenten niet meldt.
Om de kinderen uit je groep media-wijs te maken kun je werken met het Kwink katern 'Mediawijsheid'.
Dit gaat niet specifiek over cyberpesten maar dit kun je er wel bij bespreken.

Checklist bij cyberpesten

- Gesprek met het gepeste kind en zijn/haar ouders om zicht te krijgen op de zaak. Maak kopieën van cyberpesterijen. Zorg dat de ouders van de getroffen leerling het bewijs bewaren. Schakel hiervoor (eventueel) de ICT-coördinator in. De anti-pestcoördinator adviseert praktische online-maatregelen aan het gepeste kind en zijn/haar ouders. Als er ongewenste beelden van de leerlingen rondgaan op sociale media, stuurt de anti-pestcoördinator een bericht aan www.meldknop.nl voor het verwijderen van het materiaal. De anti-pestcoördinator laat www.helpwanted.nl zien aan het gepeste kind en zijn/haar ouders. Daar staat concrete informatie over wat te doen in geval van digitale narigheid. De anti-pestcoördinator attendeert het gepeste kind en zijn/haar ouders op de mogelijkheid om melding/aangifte te doen van strafbare feiten. Denk hierbij aan discriminatie, smaad, bedreiging, stalking en kinderporno voor pesters van 12 jaar en ouder. Hierbij is bewijsmateriaal nodig (screenshots).
- De anti-pestcoördinator laat de ICT-coördinator pesters opsporen via het @dres (account, mailadres, enz.) bij de bewuste post/chat/filmpjes.
- Als de pesters bekend zijn, confronteert de groepsleerkracht/directie de pesters en hun ouders met de geprinte chats/posts/beelden. De pesters moeten het beeldmateriaal uit hun eigen telefoon/laptop verwijderen.
- De anti-pestcoördinator activeert met de groepsleerkracht het anti-pestprotocol fase 1, 2 of 3 afhankelijk van de ernst van het incident. Er wordt afgesproken wat de pesters gaan laten zien aan gedragsverandering.
- De leerkracht/directie legt de pesters en de meelopers een (pedagogisch verantwoorde) straf op.
- De groepsleerkracht/directie spreekt ook verspreiders/reageerders aan op hun gedrag. Ook hier moet het materiaal door hen verwijderd worden. Verdere verspreiding wordt verboden.
- De groepsleerkracht organiseert herstelrecht (pesters-gepeste) en/of no blame (zie bijlage 5 en 6).
- De groepsleerkracht/directie spreekt de klas waar het gepeste kind in zit toe. Zij doen beroep op hun empathie. *Maatje/ Peer, Steungroep* kan ingezet worden.
- De groepsleerkracht/ anti-pestcoördinator zorgt voor en warme en zorgvuldige re-integratie van het kind (*Steungroep*).

- De gedragsspecialist begeleidt het gepeste kind. Hij/zij geeft feedback op gedrag en ondersteunt in stappen naar weerbaarheid. *Straalmoment* wordt georganiseerd waarin het gepeste kind zijn/haar talenten laat zien.
- De groepsleerkracht organiseert, waar nodig, relatieherstel tussen de ouders van het gepeste kind en het pestende kind. Indien noodzakelijk kan de IB-er hierbij hulp bieden.
- De groepsleerkracht werkt aan een positief klasklimaat in de klas waar gepest is. Eventueel worden hier deskundigen voor ingezet. De bedoeling is dat de “omstanders” geactiveerd worden.
- De school organiseert een ouderavond, gepresenteerd door leerlingen voor alle ouders van de betreffende groep over pesterijen via sociale media.
- De groepsleerkracht/directie legt afspraken vast tussen school en ouders om het smartphonegebruik van hun kind te controleren en te bespreken.
- De groepsleerkracht monitort het gedrag van de pesters. Als de pesters hun gedrag niet wijzigen binnen het gestelde termijn, treedt anti-pestprotocol fase 3, 4 en eventueel 5 en 6 in werking.
- De anti-pestcoördinator houdt de vinger aan de pols bij de ouders van het gepeste kind en kijkt of het probleem is verholpen.
- De anti-pestcoördinator stelt beleids- en praktische maatregelen voor op school om kinderen bewust te maken van (en verantwoordelijk voor) hun smartphone, iPad enz. Hiervoor kan *Whatshappy* ingezet worden (zie bijlage 9).